

原語論壇

Aboriginal Language Forum

azua na rupasaliw a caucau macepeliw a varung tu kiumalj ta nakuyakuya kakudanan 排灣語的浪子回頭

パイワン語の「放蕩者の改心」

“The Return of the Prodigal Son” in the Payuan Language

文 | sakino tjuridry 高光良 (政大版九年一貫原住民族語教材南排灣語編寫組主編)

“浪子回頭” nuaya, neka nu tja kakaiyan a pinayuanan, a tja sikim tua tjalja sedutan a tjalja sedjaljepan tua patarevan a kai. avan azua nakuyakuya sikakudanan a caucau, izua kipateljipan qau kiumalj sa kapavalit a kisan nanguanguaq a caucau. a “浪子” siaya, avan a rupasaliw a ikana sesazua a rupasaliw a caucauan. “回頭” nuaya, kipateljian tua nakuyakuya a sikakudanan, qau kiumalj a kisan nanguanguaq a caucau. na makazala nga tua i qinaljan.

a na sepayuan a qinaljan ka sicuayan, uzai a na masan kakudanan tu si pasusuan tua taqaljaljan a caucau. paru: ipagalju itjen a rukai a i paqayaqayaw tua ramaljemaljeng, nu semuqayaw tua ramaljemaljeng ljemaljukaan itjen, inika tjen a qemetjutj, cemaqaw, qemaw, ... na masanliyaw a ravac. na pasusu sakamaya taqaljaqaljan, neka ravac a pasiliw a caucau, na maka tjenglanglai, na masa sarenguaq a i qinaljan a caucau.

浪子回頭排灣語無法直接翻譯，只能用最貼近漢語語義的詞彙做描述。

「浪子」是指曾經行惡多端、浪蕩不羈、沒有任何成就可言的人。「回頭」是徹底覺悟、改過自新、獲得族人重新肯定接納之意。

排灣族傳統社會，有一套約束族人的道德規範，牢記在部落成員的心中。例如：在長者面前要輕聲細語、經過長者面前要彎腰低頭、不能放屁、不偷不盜等等，不勝枚舉。族人都會謹守不逾，鮮少有違法亂紀的情事，部落一片祥和。

假使有族人不小心做出了違背社會規範的行為，家中長輩自然就會教誨規過，生怕敗壞門風而有損

nu izua iniana kinemenem sa pasumalji tua kakudanan na i qinaljan, a namasan ramaljeng tua tacemekeljan tuluu na kiumalj azua caucau. matiqudj tu sika su mudingan na cekelj. saka nu seqazalj sadjelung a pasaliw, si qaqivu ta na mapaqljai i qinaljan a caucau sa pasemalavi tului ta pasaliw a kakudanan a maqacuvucuvung. a maqacuvucuvung na kikatekuan a itulu sa kiumalj tu na masan nanguanguaq a caucau. numayatazua, ika masanpaqeteleng, ika sicadja anga na taqaljaqaljan.

azua na rupasaliw a caucau macepeliw a varung tu kiumalj ta nakuyakuya kakudanan, qau mapalit tu vaquan a nanguanguaq caucau. ljaua nu pakata pinayuanan a semanpatarevan taicu a kai, pazangal a pasedjaljep. nu pakata veciken. aljak na ljavek aya. sinan padjaljiyan tua kakudanan namaya tua ludeludan a iniana papualang, pazangal a djemameq tua vinarungan. kicepeliu a qulu aya tua macepeliw a vinarungan tu menanguaq a kakudanan na caucau. kiumalj ta pasaliw sa inianga pasaliw a mumalj. iavalit a masan vaquan a caucau a macidilj, kiumalj tua pasaliw ka sicuayan sa kapavalit a masan vaquan a naka nu pasaliw a caucau aya.

“azua na rupasaliw a caucau, macepeliw a varung sa kiumalj tua kakudanan a masan nanguanguaq anga caucau.” a padaljiyan maru a caucau kiumalj ta nakuyan sa kipacikel a masan nanguanguaq a caucau, aicu na masan pazangal tu na qemauzeqez aravac, ljaki avan a king inianan a maqatin a sivalit. a sepayuan ata maljian a qinaljan, maretimalji a sikinemeneman ta kakemudain a pacugan, avanangata a sepayuan remataladjan sa pakaljiacadjani a pakeljang tua sikinemeneman a kai. qau, ladruq si susuan, pazangal a padut a pasedjaljep ta patarevan a paqulid.

家譽。如果情節嚴重的話，就會請部落長老協助勸勉年輕人的行為。青年人會虛心接受教導而改過自新。如此，就不會遭到部落族人的唾棄和輕視。

「浪子回頭，改過自新」在排灣語的概念來說是非常抽象的。就字面而言：浪子：aljak na ljavek，直譯是「海浪的孩子」，比喻一個人的行為惡劣如海浪般高低起伏，時好時壞，捉摸不定。回頭：kicepeliw a qulu，直譯是「轉頭」，比喻一個人回心轉意。改過：umaljen a pasaliw，直譯是「改變錯誤」，比喻一個人改正錯誤的行為。自新：isan vaquan a pucidjilj，直譯是「自己變新」，比喻一個人從以前經常犯錯，換成一個新的人。

「浪子回頭金不換」則是比喻改邪歸正、重新做人，是彌足珍貴的，是連黃金也無法換取的事。排灣族社會與平地人社會一樣，均以不同的詞句來詮釋同一件事，只是排灣語大多使用間接隱喻的方式來闡釋，轉譯的詞句較冗長，語意便可能無法那麼直接與貼切了。◆